

Når fodbold er mere end bare sport

- Om hvordan Boldklubben af 1893, B.93, arbejder med talentfulde indvandrere og hvad vi kan lære af det

Rasmus Petrussen

Stud. Mag. Lærings og Forandringsprocesser
Institut for Uddannelse, Læring og Filosofi
Aalborg Universitet

Abstract

Denne artikel afdækker den måde B.93 arbejder med deres talenter på, med fokus på deres spillere med anden etnisk herkomst. B.93 er interessant fordi de formår bedre end de fleste andre Københavnske klubber, at have et godt mix af spillere med forskellige kulturelle baggrunde, og artiklen gør rede for at de har et fokus på kompetencer og mindre på baggrunde. Teoretisk er opgaven bundet sammen af Hans Gullestrups semi-statiske kulturanalyse.

Roma, Manchester eller Barcelona...?

På nuværende tidspunkt sidder der nogle mennesker og krydser fingrene for at FCK's forsvarsspiller Mathias "Zanka" Jørgensen, snart bliver solgt til en af de store klubber, som rygtebørsen i fodboldverden sætter ham i forbindelse med. Disse mennesker er tilknyttet Boldklubben af 1893, dagligt kaldet B.93. Grunden til at de krydser deres fingre, er at en stor handel direkte vil påvirke deres daglige arbejde. En stor handel med en klub som Roma, Manchester United eller Barcelona vil nemlig give B.93 en relativt god sum penge, da Mathias "Zanka" Jørgensen har udviklet sig i B.93. Mathias Jattah-Nije "Zanka" Jørgensen, hans fulde navn, er en af de få repræsentanter for det danske landshold med en multietnisk baggrund. Denne artikel vil med fokus på B.93, undersøge hvad det er B.93 kan, siden de formår at udvikle talenter med anden etnisk baggrund så godt. Mathias "Zanka" er blot det seneste skud på stammen. Det skal nævnes at alle spillere der repræsenterer B.93 på Ungdoms landsholdene, har anden etnisk baggrund. Der vil blive afdækket hvilke elementer der er med til at skabe en kultur, og hvordan den kultur gør sig gældende i B.93. Sluttelige vil det diskuteres om der er nogle af de kulturtræk der kan benyttes i andre sammenhænge hvor flere etniske kulturer skal arbejde sammen. Dette giver en struktur for artiklen, begyndende med en teoretisk gennemgang af den semi-statiske kulturanalyse, efterfulgt af en analyse af den betydning B.93 historie har sammenholdt med den måde de arbejder på med talentarbejdet. Til sidste rundes dette af med en diskussion og en konklusion over de mulige elementer der er med til at skabe succeshistorier som der triggede artiklen vedrørende Mathias "Zanka" Jørgensen.

Grundlag for kultur

I forsøget på at definere hvad der skaber en kultur, vil denne artikel benytte den model Hans Gullestrup beskriver som "Den semi-statiske kulturanalyse" som beskrevet i bogen "Kulturanalyse – en vej til tværkulturel forståelse" kap. 3. Modellen skildrer en kultur i otte horisontale segmenter, der hver angiver en form for dimension der kan sanses. Disse er:

- Forarbejdningssegmentet
  - Dette segment dækker hvordan vi bearbejder naturen omkring igennem de teknologier der er udviklet. Det relateres til de naturforhold der er, og hvilken indflydelse det har på kulturen. Eksempelvis hvordan kulturen har tilpasset sig den amerikanske vildmark igennem teknologien
- Fordelingssegmentet
  - Fordelingssegmentet relaterer sig til hvordan det forarbejdet produkt bliver fordelt i kulturen. Det vurderes ud fra om det er en selvforsynende individualistisk kultur eller fordelt på fællesskabet. De frie markedskræfter er et eksempel på en genstand der hører til i dette segment
- Samværssegmentet
  - Dette relaterer sig til hvordan samværet gør sig gældende hos den gældende kultur. Der er fokus på hierarki og opdeling. På den måde omhandler det hvordan kulturen organiserer samværet med hinanden. Det indiske kastesystem, med en klarere hierarkisk opdeling end den skandinaviske organisering, er et eksempel på dette
- Ledelses- og beslutningssegmentet
  - Ledelses- og beslutningssegmentet omhandler hvordan magtforholdene er reguleret imellem de enkelte kulturmedlemmer. Der er fokus i dette segment om de mere demokratiske rammer eller om det modsatte gør sig gældende. Fokus er på hvem der bestemmer hvad over hvem. Samtidig kan fokus også være på relationerne mellem køn, etnicitet, alder etc. og det magtforhold der er imellem dem
- Formidlingssegmentet
  - Segmentet vedrørende formidling er et af de mest synlige og sansebare segmenter. Det vedrører den måde kulturen kommunikerer med hinanden gennem sprog, påklædning, indretning og øvrige elementer der signalerer holdninger og værdier til gruppemedlemmerne i en kultur. Der er også en stor mængde symbolik involveret i dette segment, som eksempelvis når Hells Angels rygmærker og tatoveringer formidler et tilhørsforhold til den bestemte gruppe.
- Integrationssegmentet
  - I integrationssegmentet er der fokus på de ting der vedrører hvordan processen om hvordan gruppemedlemmer integreres dybere i kulturen. Hvad enten dette sker igennem opdragelse, uddannelse eller andre former for kontrollerede processer. Som gruppemedlem kan man enten tage en aktiv eller passiv del i integrationen af øvrige gruppemedlemmer. Processen er med til at skabe et tilhørsforhold til kulturen ikke kun fra de øvrige medlemmer, men også fra de integrerende medlemmer.
- Det identitetsskabende segment
  - Elementer der vedrører de enkelte medlemmers opfattelse af sig selv, hører til det identitetsskabende segment. Det omhandler hvordan man oplever sig selv i forskellige situationer, og hvordan andre oplever os i de situationer. Man benytter mere eller mindre bevidste udtryksformer for at skabe denne identitet. Disse udtryksformer kan komme til udtryk igennem sprog, dialekt og ens ordvalg etc. Det relateres også til de symboler man forholder sig til, eksempelvis den nationalfølelse man får til en landskamp.
- Det tryghedsskabende segment
  - Det sidste segment er hvordan man i kulturen i bund og grund forholder sig til de store spørgsmål i livet omkring opståen og døden. Religion og den opfattelse der relateres til dette, er i dette segment

Dette er de horisontale lag der kendetegner en kultur ifølge Hans Gullestrup. Der er dog også en vertikal dimension man kan lægge oven på den horisontale dimension. Dette vertikale dimension deles op i to overordnede kulturlag. Det manifeste kulturlag og kernekulturlaget. Disse er delt i en række underkategorier:

- Det manifeste kulturlag:
  - Det umiddelbart sansebare proceslag
  - Det vanskeligt sansebare strukturlag
  - Det formaliserede norm- og regellag
- Kernekulturlag
  - Det ikke-sansebare tilstedeværende
  - Det fundamentale værdilag
  - Grundlæggende verdensopfattelse

Det umiddelbare sansebare proceslag er det mest iøjnefaldende lag. Eksempelvis er ens spillerdragter på et hold i denne kategori. Det kan også komme til udtryk i en række proceselementer såsom uddannelse, eller økonomiske processer. Eller i materielle frembringelser udtrykt igennem kunst. Immaterielt ses dette som eksempelvis musik, viden eller som ritualer. Det vanskeligt sansebare strukturlag relaterer sig til den menneskelige adfærd. Strukturlaget kan opdeles i en række understrukturer fordelt på sociale, økonomiske, politiske og sprogstrukturer. Sociale strukturer dækker over familiestrukturer, aldersstrukturer foreningsstrukturer etc. De økonomiske strukturer dækker over ejendomsstrukturer, løn- arbejdsforholdsstrukturer etc. Politiske strukturer gør sig gældende i eksempelvis partistrukturer og fagforeningsstrukturer mm. Sprogstrukturerne kommer til udtryk i bl.a. dialekt og generelle sprogstrukturer. Det formaliserede norm- og regellag er det tredje lag. Det har at gøre med formaliseringen af den i kulturen eksisterende moral.

I kernekulturlaget eller de symboliserede kulturlag, er der tre lag. Det ikke-sansebare tilstedeværende kendetegnes også som ”det, som er uden at være der”. Dette lag er kendetegnet ved en usynlig kommunikation der tilsyneladende foregår i en given kultur. Det kommer til udtryk i små signaler som man som udefrakommende ikke vil opfatte, hvis ikke man kender kulturen. Typisk er der forskellige ikke-sansebare tilstedeværende i forskellige kulturer nationaliteter imellem. Der er et tavst sprog som man ikke kan dekode rationelt. Det opfattes ikke umiddelbart. Tavs viden, der bygger på kropslige erfaringer ligger sig i dette lag. I det fundamentale værdilag begynder vi at nærme os noget mere undefinerbart. Det drejer som om de værdier der er til stede, hvilket er mere abstrakt. Det kan være svært at komme ind til kernen af værdigrundlaget. Til tider er vi ikke selv klare over vores egne værdier, men de kommer til udtryk i vores adfærd, hvor kan underbygge nogle teser om værdier. Slutteligt er der den grundlæggende verdensopfattelse, der relaterer sig til spørgsmål om hvordan verden blev skabt, hvad der sker efter døden og andre af de klassisk store spørgsmål.

Disse to dimensioner, de horisontale og de vertikale giver hhv. en opdeling af de forskellige segmenter man kan analysere, og hvor dybt de rækker i det pågældende segment. Dette er den semi statiske kulturmodel. Denne artikel vil forsøge at afdække hvordan B.93 kultur gør sig gældende ved at se på en række punkter i deres måde at operere på som organisation. Det vurderes at de mest relevante segmenter for at forstå kulturen er samværssegmentet, integrationssegmentet og dele af ledelses og beslutningssegmentet formidlingssegmentet samt det identitetsskabende segment. Forarbejdnings- og fordelingssegmentet samt det tryghedsskabende segment er ikke i fokus i denne artikel. Empirisk bygger denne artikel på to interviews foretaget med daglig leder i B.93 Jesper Nielsen, samt talenttræner Bjørn Rasmussen. Desuden er deres hjemmeside benyttet som baggrund for den beskrivende del af B.93 historie.

Borgerskabet og arbejderne

B.93 er en gammel traditionsrig klub lokaliseret på Østerbro. Denne beliggenhed har haft en særdeles stor indflydelse på hvordan klubben har fungeret. Den har fra begyndelsen af både repræsenteret det bedre borgerskab, men samtidig også arbejderklassen. Jesper Nielsen, daglig leder, nævner at alle formændene i klubben har stort set været personer af vis status såsom sagførere, direktører og lignende. Dermed har B.93 udgjort en kontaktflade imellem to forskellige kulturer i over 100 år. Disse to kulturer har været samlet i et fællesskab, med en kærlighed til fodbolden der typisk er en arbejdsklasse sport. Denne arbejdsklassekultur har gjort sig gældende ved at man er respekteret for det man kan, som en typisk håndværker. Dvs. man er blevet målt på ens kompetencer og ikke sociale status. Da FCK rykkede ind i parken i slutningen af 1980'erne måtte B.93 rykke ud i Svanemøllens område ved Sporsløjfen, der er deres nuværende klubområde. Om historien siger talenttræner Bjørn Rasmus:

”Vi jo godt at det klub som for lang tid siden altså før anden verdenskrig var en af de største i Danmark ik', og mest vindende. Og det bliver vi jo mindet om fordi der er mange gamle spillere i klubben som jo træner samtidig med dem, og som er i omklædningsrummet og i restaurationen og det er jo gamle landsholdspillere og Danmarksmestre der trives i klubben. Det er ikke fordi der foregår en kæmpe stor kommunikation imellem de unge og de gamle men alligevel så ligger den der jo og når vi besøger andre klubber så kan de jo se at det findes der jo ikke i mange andre klubber ... Så det er jo alligevel et eller andet specielt.”

Som Bjørn Rasmussen nævner, er der en særlig ånd der hviler over B.93. Dette til trods for at det var lang tid siden de havde deres storhedstid. Det er en klub med stolte traditioner og det er med til at skabe en identitet, at de har den forhistorie som de har. Når man træder ind i deres hovedbygning, er det første man støder på, også deres trofæskab der rummer mange fine trofæer. Det er museumsstyrelsen der sørger for at deres historie er præsenteret så godt. At han nævner det som et eller andet specielt, fortæller noget om at det kan være noget mere u håndgribeligt. Samtidig fortæller citatet også noget om det samvær der er til stede i klubben. Til trods for at man kan finde en skarp opdeling af alle holdene, som er ekspliciteret via alder og niveau, er der stadig kommunikation imellem disse grupperinger. Det er ikke formaliseret, men sker i de fællesområder til stede i B.93.

Det skaber en B.93

I dag er det ikke kun borgerskabet og arbejderklassen der repræsenterer to kulturer. I starten af 1990'erne fik B.93 mange spillere fra Balkan landende grundet krigen i Jugoslavien. B. 93 tog mange af disse spillere til sig. Jesper Nielsen begrundes:

”Medlemmer af den Balkanske kultur, har en stærk foreningskultur, og er repræsenteret stærkt i sportsgrene såsom fodbold og håndbold. Disse flygtninge af denne kultur ledte efter et sted at spille fodbold, og B.93 var en af de klubber der åbent tog imod flygtningene, da de typisk var meget gode fodboldspillere.”

Dermed fik B.93 en ny kultur ind i deres eksisterende kultur. Denne måde at integrere en anden kultur blev dog gjort væsentlig lettere da de havde to kulturtræk som gjorde det lettere. Den stærke foreningskultur samtidig med stærke kompetencer indenfor fodbold gjorde dem værdsat fra start. I dag er de med til at forme billedet af hvad Bjørn Rasmussen beskriver som en typisk B.93'er

”De (en B.93´er) ser meget forskellige ud. Hvis vi kigger på vores U-19 trup så hedder det Albanien, Sierra Leone, Virum, Fuglhaven Makedonien. Det ser sådan ud. Det er en Københavnsk dreng med lidt kant eller lidt selvtillid, det er et meget godt billede!”

Som Bjørn Rasmussen nævner, er det typisk billede af en B93´er meget mangfoldigt. Dvs. at identitetsmæssigt er ens nationale baggrund ikke fastlagt til en speciel nationalitet. Så at være en del af B.93 er samtidig også at være en del af en kultur med mange forskellige kulturer. Deres identitet som B.93´er viser sig at være nærmere eftersyn at være fastlagt ud fra den måde de gerne vil spille fodbold på, og de systemer de indgår i.

1400 par fodboldstøvler og en filosofi

Deres daglige arbejder relaterer sig til den måde de ønsker at klubben skal bevæge sig. De har 1400 aktive medlemmer, hvilket er relativt mange medlemmer for en klub der er i så hård konkurrence som B.93 er. Det er meget sigende at de har så stort et opland på Nørrebro til trods for at de befinder sig på Østerbro. Den filosofi som de er ved at bygge klubben op omkring, for det er en klub der ønsker at udvide deres område, er inspireret er nogle af de bedste klubbers talentarbejde. Adspurgt om hvem der fungerer som inspirationskilder svarer Bjørn Rasmussen

”Bilbao og Barcelona. Det er klubber der er stolte over der klub og sværger til deres koncept”

For ikke fodboldkyndige læsere, skal det nævnes at disse to klubber gør særlig meget ud af at udvikle egne lokale talenter. Bilbao består kun af spillere fra lokalområdet i Spanien, og verdens pt. Bedste klub FC. Barcelona formår at have et kæmpe snit af egne talenter på deres førstehold. I moderne fodbold er dette noget ganske unikt. Direktøren for B.93 har været nede og besøge disse to klubber, og ladet sig inspirere af disse, til at lægge linjen for B.93. Der er en vis symbolsk værdi i at lade netop disse to klubber være inspirator. B. 93 filosofi til de hold de arbejder med, er at de skal have en et offensivt overskud, vilje og energi samt en stor boldbesiddelse. Det kræver teknisk dygtige spiller, som Bjørn Rasmussen mener at netop spillere med anden etnisk baggrund har større tradition for.

”Det er klart at de der individuelle tekniske færdigheder som de der indvandrer-drenge typisk kommer med, de har gode kår på den måde vi spiller på og den spillestil vi har beskrevet har vi simpelthen taget udgangspunkt i de spillere. Og sagt det er sådan vi kan lide at spille. Det er sådan vi gerne vil se det spillet og det giver selvfølgelig plads til flere kreative teknisk dygtige spillere og nogle gange lidt mindre spillere som fysisk ikke er så store og som så kan begå sig i det system. Det kan de også kun hvis de er bakket op af nogle solide drenge”

Det interessante her er ikke kun det fodboldtekniske (medmindre man hedder Laudrup til efternavn), men at vælger en filosofi der indebærer en bestemt type spillere, med en profil der typisk afviger lidt fra den kollektive tankegang vi har i Danmark. B.93 har med deres filosofi omkring hvordan de vil spille, et godt grundlag for at kunne finde de spillere qua deres bagland af spillere med anden etnisk baggrund. Der eksisterer dog en fin balancegang imellem de teknisk dygtige individualister og den opbakning de har brug for, fra de andre spillere. De såkaldte ”solide drenge”. Samspillet og samværet med spillerne skal være intakt. Bjørn Rasmussen uddyber også da han bliver spurgt ind til hvilke slags mennesker der har størst sandsynlighed for at gøre karriere i B.93

”Alle hold har jo et grundlag af pæne velopdragne Østerbrodrengene kombineret med noget etnisk minoritetskant. Det er jo sådan set grundstammen på de fleste hold. Det er jo ikke sådan at fordi man er indvandrer så kommer man på førsteholdet, det gør man slet ikke”

Igen kommer der en balance ind, hvor ”pæne velopdragne Østerbrodrengene” bliver suppleret med ”etnisk minoritetskant” for at skabe det mix deres filosofi kræver. Slutteligt i citatet rundes det af med en klar forståelse at Bjørn Rasmussen godt ved at de stereotyper han er med til at generalisere skal tages med et gran salt. Igennem vores interview fik vi heller ikke fornemmelsen af nogen form for negativt generalisering af disse typer af spillere. I begge de sidste citater spiller samværssegmentet ind i den måde spillerne skal omgå hinanden på. Deres forskellighed skal være en styrke for klubben. Dette må kræve en klar fornemmelse for den identitet de ønsker de enkelte spillere skal have. Den opbakning som de giver til de spillere som de ønsker noget særligt af er vigtig. Eksempelvis fik en af deres største talenter, Bashkim Kadrii, at vide da han var yngre at han var for individuel i hans spillestil. Kritikken skal ses i lyset af at han scorede en masse mål som angriber. I samarbejde med en række gode trænere fra Dansk Boldspil Union, lagde de en plan for hvordan han kunne blive en bedre balance-spiller. Dette indebar at de Rykkede Bashkim Kadrii ned på midtbanen i et års tid, for at styrke hans kompetencer som holdspiller. Dette betød blandt andet at en medspiller måtte bænkes, at holdet præsterede dårligere og at Bashkim ikke scorede nær så mange mål. Omvendt blev Bashkim Kadrii en bedre balancespiller. Dette tyder på at man ledelsesmæssigt er villig til at tænke langsigtet med de spillere der har potentialet.

Diskussion

Med en indsigt i den kultur og den måde B.93 agerer, rejses diskussionen i denne artikel om deres måde at operere på kan benyttes som perspektiver i til andre organisationer, eller om det er kontekstafhængigt til kun at gælde B.93. Deres fodboldfilosofi er i og for sig ikke revolutionerende, men deres måde at udnytte deres bagland er inspirerende. De formår at inddrage spillere som andre klubber ikke er lige så gode til at inddrage i organisationen. B.93 har blandt andet lavet et projektsamarbejde med Københavns Kommune omkring integration af unge indvandrere. De formåede at skabe en masse gode resultater med disse unge indvandre- re, samtidig med at de fik 250 nye medlemmer. Dette projekt kørte med tre andre fodbold- klubber, men B.93 klarede sig langt bedst i forhold til de andre. Så de kan noget med menne- sker med anden etnisk baggrund. Det kunne tyde på at de har held med at finde et grundlag, hvor der er fokus på hvad man har til fælles, frem for at kigge på hvad der adskiller os. Yder- mere er man villig til, fra ledelsens side at tænke langsigtede initiativer ind, og benytte de ressourcer der skal til for at det lykkedes. Dette er Bashkim Kadrii episoden et bevis på. Så de bygger et system op omkring spillerne, og modellerer en proces bundet op på de behov der måtte være. Deres produkt bliver i sidste ende spillere med ganske særlige kompetencer, der er så gode at de bliver fundet gode nok til de respektive ungdomslandshold. Samtidig giver dette arbejde en særlig markant profil i forhold til andre klubber. Altså et stærkere brand. Det som andre virksomheder kunne lære af deres tilgang, er at det kræver ressourcer at udvikle talenter, men binder man hele organisationen sammen omkring en filosofi, hvor særlige talen- ter kræves er det oftest en nødvendighed. Spillerne i B.93 bliver målt på deres kompetencer og talent, og ikke deres baggrund. På trods af at de har fokus integration, er det måske det der gør dem så dygtige til at få spillere med anden etnisk herkomst til at lykkedes. At evaluerin- gen bygger på evner og ikke baggrund.

Konklusion

Det kan konkluderes at B.93 ikke er kommet sovende til deres position som en af Danmarks bedste klubber til at integrere spillere med anden etnisk herkomst. Der er flere grunde til at de har den position. Først og fremmest har de en række mennesker i organisationen der ønsker at arbejde med en bred vifte af mennesker. Bjørn Rasmussen er eksempelvis tilknyttet B.93 som frivillig. Sekundært skaber disse mennesker grobund for en kultur der er fremmede for integrationen. Denne kultur er kendetegnet ved en stor respekt både for individet, samtidig med et fokus på fællesskabet. Samværet imellem spillere, trænere og øvrige medlemmer af B.93 er en vigtig del af dagligdagen. Klubfølelsen bliver bl.a. skabt af flere af de gamle spillere tilknyttet, samtidig med at de er stolte af det arbejde som til tider udmønter i spillersalg. I forhold til de vertikale lag, synes det at der er et fælles værdisæt i klubben om at alle mennesker er lige, og fortjener en chance. Det har været svært at komme ned i en forståelse af hvordan de øvrige lag gør sig gældende vertikalt. Men fodbolden i sig selv virker til at være den laveste fællesnævner for alle tilknyttet klubben, hvilket i sig selv nok er med til at skabe en fornemmelse for sammenhørighed frem for adskillelse fra hinanden. Uanset status eller funktion i klubben

Referencer

Gullestrup, H. (2003) *Kulturanalyse – en vej til tværkulturel forståelse* Akademisk forlag

Hjemmesider:

www.b93.dk